

und des Kunrader Korallenkalkes von Süd-Limburg. I Die Gattung *Brachycythere*. II Die Gattung *Cytheridea*. — Natuurh. Maandblad, orgaan v. h. Natuurh. Gen. in Limburg (Maastricht), 24e Jrg., 1935.

- Die *Cytheridae* der Maastrichter Tuffkreide und des Kunrader Korallenkalkes von Süd-Limburg. III Die Gattungen *Loxoconcha*, *Monoceratina*, *Paracytheridea*, *Xestoleberis*, *Cytheropteron* und *Cytherura*. IV Die Gattungen *Cythereis*, *Archicythereis* und *Cytherideis*. Die *Cypridinidae*. Nachtrag. — Natuurh. Maandblad, org. v. h. Natuurh. Gen. in Limburg (Maastricht), 25e Jrg., 1936.

ORCHIDEEËN IN Z.LIMBURG.

door Jos. CREMERS.

Groene nachtorchis.
Coeloglossum viride
Hartm.

Zuid-Limburg is door alle tijden heen in de botanische wereld bekend geweest door zijn groot aantal orchideeën.

In de lijsten van Zuid-Limb. planten, samengesteld o.a. door Franquinet en Dumoulin, bleken orchideeën de trots te zijn der Z.-Limburgsche flora.

Meerdere van die orchideeën zijn, door allerlei oorzaken, thans of heelemaal niet, of maar zeer moeilijk terug te vinden.

Nadat Z.-Limburg ontdekt was geworden door toeristen uit alle hemelstreken en die toeristen aan 't botaniseeren sloegen, waren orchideeën hun liefste „jachtbuit”.

Niet alleen de bloemen werden geplukt, maar heele botaniseertrommels gevuld met de knollen, om ze niet zelden in stadstuinjes over te planten, ... waar ze natuurlijk ten doode waren opgeschreven.

Handelaars in bloemen brachten bloeiende orchideeën, welke ze den dag te voren uit 't wild overgeplant hadden in potten, ter markt.

't In cultuur brengen van braakliggende gronden en 't rooien van bosschen en vooral niet te vergeten, 't gebruik van kunstmeststoffen, waren voor 't voortbestaan onzer orchideeën funest.

't Is daarom, meenen we, niet ondienstig eens

een onderzoek in te stellen, naar wat er op het oogenblik nog aan orchideeën huist in Limburg.

Daarmee zijn we verleden jaar al begonnen. Ons medelid, de heer L. Grégoire, gaf ons in Augustus 1937 't volgend lijstje van vindplaatsen in de omgeving van Maastricht. Dit lijstje bevat de orchideeën, welke hij in 1937 nog waarnam.

Moge in 1938 't voorbeeld van den heere Grégoire navolging vinden!

1. *Orchis Morio*: Harlekyn: deze komt algemeen voor.
2. *O. militaris*: Soldaatje: heuvelhelling nabij station Schin-op-Geulle en nabij een bosch te Wylré (vele exemplaren).
3. *O. purpureus*: Bruine orchis: op dezelfde heuvelhelling nabij station Schin-op-Geulle, doch in de schaduw en in de boschjes; hier staan ook kruisingen (verschillende exemplaren).
4. *O. ustulatus*: Aangebrande O.: op heuvelhelling te Eben-Eymael (B.) (1 exemplaar).
5. *O. latifolius*: Handekenskruid: zeer algemeen in weiland.
6. *O. incarnatus*: Vleeschkl. O.: heuvelhelling nabij 't Geerendal (enkele exemplaren).
7. *O. maculatus*: Gevlekte O.: op kalkhelling nabij Wylré.
8. *Aceras anthropophora*: Poppenorchis: heuvelhelling te Gronsveld (± 10 exempl.); heuvelhelling te Eben-Eymael (B.) (verschillende exemplaren).
9. *Ophrys muscifera*: Vliegenorchis: in een boschje in 't Geerendal (enkele exemplaren); op heuvelhelling (zie bij *O. incarnatus*) (enkele exemplaren). (Hier was een boschje weggekapt).
10. *Platanthera bifolia*: Welriekende Nachtorchis: deze is algemeen in de Limburgsche bosschen.
11. *Coeloglossum viride*: Groene nachtorchis: deze groeit te Eben-Eymael (B.) in dezelfde hellingweide als *Aceras* en *O. ustulatus* (vele exemplaren).
12. *Helleborine latifolia*: Wespenorchis: deze is in Zuid-Limburg algemeen.
13. *H. atropurpurea*: Bruinroode Wespenorchis: te Eben-Eymael (B.) in dezelfde hellingweide als *Aceras* enz. (vele exemplaren).
14. *H. palustris*: Moeraswespenorchis: te Bemeulen (enkele exemplaren).
15. *Cephalanthera alba*: Bleek boschvogeltje: in een bosch bij Wylré (enkele exemplaren).
16. *Listera ovata*: Keverorchis: deze soort is zeer algemeen.
17. *Neottia Nidus avis*: Vogelnestje: in boschje in 't Geerendal (1 exemplaar).